

Sygn. akt

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący:

Protokolant: Magdalena Pańków

po rozpoznaniu w dniu w Legnicy

sprawy z wniosku

przy udziale osoby zainteresowanej T. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

na skutek odwołania D. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 30 grudnia 2014 roku

nr (...)

I. **oddala odwołanie,**

II. **zasądza od wnioskodawczynie na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. kwotę 1.200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

VU 109/15

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 30 grudnia 2014r. nr (...) stwierdził, iż w okresie od dnia 01 czerwca 2014r. podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe dla D. T. jako pracownika u płatnika składek T. P. wynosi – 1.680,00 zł. miesięcznie. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podał, iż ustalona w umowie o pracę z dnia 30 maja 2014r. wysokość wynagrodzenia dla D. T. jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. Wnioskodawczynie zatrudniona od 01 czerwca 2014r., od 01 września 2014r. stała się niezdolna do pracy. Na jej miejsce płatnik składek nie zatrudnił innego pracownika. Wnioskodawczynie nie posiadała doświadczenia branżowego, a wysokość wynagrodzenia ustalona przez płatnika składek była spowodowana chęcią zatrzymania córki w dotychczasowym miejscu zamieszkania. Przy tak ustalonym stanie faktycznym organ rentowy uznał, iż wynagrodzenie za pracę dla D. T. powinno odpowiadać minimalnemu wynagrodzeniu, a celem zawartej przez strony umowy z wynagrodzeniem 9.365,00 zł. brutto było uzyskanie przez wnioskodawczynię wyższych świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawczynie D. T. wniosła o jej zmianę poprzez ustalenie, iż od 01 czerwca 2014r. podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe wynosi dla niej jako pracownika u płatnika składek T. P. 9.365,00 zł. miesięcznie. W uzasadnieniu odwołania podniosła, iż celem jej

zatrudnienia było otworzenie się firmy na nowe rynki zbytu i rynki zagraniczne, a wysokość wynagrodzenia za pracę strony mogą kształtować według własnego uznania, zgodnie z zasadą swobody umów.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o jego oddalenie, uzasadniając ten wniosek przytaczając analogiczne do zawartych w uzasadnieniu decyzji argumenty.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

T. P. od 01 sierpnia 1995r. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą pod firmą Firma Produkcyjno-Handlowa (...) T. P., której profilem działalności jest „pozostałe przetwarzanie i konserwowanie owoców i warzyw”. Od 01 czerwca 2014r. w firmie płatnika składek zatrudniona została jego córka D. P., po mężu T. na stanowisku kierownika produkcji, z wynagrodzeniem zasadniczym w wysokości 9.365,00 zł. brutto miesięcznie, w pełnym wymiarze czasu pracy. Do jej obowiązków na powyższym stanowisku należało: nadzorowanie i kontrolowanie pracowników i procesu produkcji i technologii, ocenianie jakości surowców, kontrolowanie stanu magazynów, nadzór nad dystrybucją towarów, pozyskiwanie nowych klientów, prowadzenie ksiąg związanych z wymogami sanitarnymi HACCP. Przed zatrudnieniem u płatnika składek wnioskodawczynie nie pracowała na kierowniczym stanowisku, była to jej pierwsza praca. Wcześniej pomagała swojemu ojcu w firmie. Ustalona na kwotę 9.365,00 zł wysokość wynagrodzenia podyktowana była chęcią zatrzymania córki w S.. Płatnik składek nie chciał by wyjechała z mężem do G.. Obecnie wnioskodawczynie zamieszkuje z ojcem w jednym domu, ale prowadzą oddzielne gospodarstwa domowe. D. T. ukończyła Technikum (...) w zawodzie technik technologii żywności, a w czerwcu 2007r. ukończyła studia licencjackie na kierunku Turystyka i Rekreacja w zakresie hotelarstwo i gastronomia w Wyższej Szkole (...) w P.. Poza wnioskodawczynią firma T. P. zatrudniała 5 pracowników, obecnie jest ich 7 - 8, z wynagrodzeniem zasadniczym 2.000 zł. Sytuacja finansowa firmy była dobra, a od momentu zatrudnienia D. T. jej obroty zwiększyły się. Dzięki znajomości przez wnioskodawczynię języka angielskiego firma nawiązała współpracę z Czechami, z Niemcami, z Białorusią.

Od dnia 01 września 2014r. D. P. przebywała na zwolnieniu lekarskim i od tego momentu nie pomagała ojcu w firmie ze względu na złe samopoczucie. Na miejsce wnioskodawczynie nikogo nie zatrudniono, jej czynności obecnie wykonuje zainteresowany z pomocą syna.

d o w ó d: w aktach ubezpieczeniowych:

- wydruk z CEIDG, k.4;
- umowa o pracę, zakres obowiązków, k.8,10;
- zaświadczenie lekarskie, o ukończeniu szkolenia bhp, k. 14,16;
- świadectwo dojrzałości technikum, dyplom uzyskania tytułu zawodowego, k.18-22;
- dyplom ukończenia studiów wyższych, k. 24;
- zaświadczenie o udziale w szkoleniu HACCP, k.26;
- odpis skrócony aktu małżeństwa, k. 42;
- raporty produkcji dziennej, karty monitorowania warunków magazynowych, k. 44-54,56-65;
- protokół przesłuchania płatnika składek, k.96-98;
- decyzja ZUS z dnia 30 grudnia 2014r., k. 104-108;
- wyjaśnienia T. P. – e-protokół 00:09:21-00:24:01;

- wyjaśnienia wnioskodawczyni- e-protokół 00:24:01-00:30:03.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest nieuzasadnione.

Stan faktyczny jest w istocie niesporny, z tym zastrzeżeniem, że w ocenie Sądu nie jest wiarygodne wyjaśnienie płatnika składek w tej części, w której podał, że nie miał w chwili zawierania umowy o pracę wiedzy o ciąży jego córki. W przekonaniu Sądu właśnie stan ciąży wnioskodawczyni zdopingował strony stosunku pracy do zawarcia umowy o pracę. Strony tej umowy zdawały sobie bowiem sprawę z realnej, graniczącej z pewnością, możliwości zaistnienia niezdolności ubezpieczonej do pracy w okresie ciąży a także po jej zakończeniu. Jak wynika z zebranego w sprawie materiału, już po zaledwie około trzech miesiącach trwania umowy D. T. stała się niezdolna do pracy i niezdolność ta utrzymała się aż do dnia porodu. O ile zatem racjonalną i ze społecznego punktu widzenia zasługującą na akceptację była decyzja o zabezpieczeniu wnioskodawczyni świadczeń z ubezpieczenia społecznego, to ze wskazanych w dalszej części rozważań przyczyn ustalenie wysokości jej wynagrodzenia budzi uzasadnione zastrzeżenia.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2013.1442 j.t.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami, za których ustawa w art. 8 ust. 1 uznaje osoby pozostające w stosunku pracy. Osoby takie podlegają obowiązkowo także ubezpieczeniu chorobowemu oraz wypadkowemu – art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Przepis art. 18 ust. 1 ustawy o sus stanowi, iż dla ubezpieczonych będących pracownikami podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 (tj. przychody w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu – między innymi zatrudnienia w ramach stosunku pracy). Ustalona w powyższy sposób podstawa wymiaru składek stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe – art. 20 ust. 1 ustawy o sus. Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U.2012.361 j. t.) w art. 12 ust. 1 za przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej oraz spółdzielczego stosunku pracy uważa wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych. Na gruncie zatem wskazanych przepisów wynagrodzenie zasadnicze ubezpieczonych będących pracownikami stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe. W świetle utrwalonego orzecznictwa organ rentowy ma prawo kwestionować wysokość podstawy wymiaru składek jeżeli na podstawie ustalonych okoliczności faktycznych stwierdzi, że składka jest zawyżona w celu uzyskania przez stronę wyższych świadczeń z ubezpieczenia społecznego. W realiach rozpoznanej sprawy organ rentowy nie kwestionował faktu zatrudnienia wnioskodawczyni w ramach pracowniczego stosunku pracy, a więc nie kwestionował samego tytułu ubezpieczenia. Sąd przyjął więc, iż tytułem do ubezpieczenia była zawarta między stronami umowa o pracę.

Kwestią sporną wymagającą rozstrzygnięcia Sądu była wysokość wynagrodzenia ustalona w umowie o pracę. Organ rentowy stwierdził, iż podstawą wymiaru składek od 01 czerwca 2014r. powinno być minimalne wynagrodzenie w wysokości 1.680 zł. miesięcznie a natomiast ustalone w umowie o pracę wynagrodzenie w wysokości 9 365,00 zł. jest zawyżone.

Mając na uwadze całokształt zebranego w sprawie materiału Sąd uznał, iż na podstawie poczynionych ustaleń kontrolnych organ rentowy zasadnie zakwestionował ustalone przez strony wynagrodzenie w kwocie 9.365 zł i miał uzasadnione podstawy zweryfikowania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia D. T.. Sąd w pełni podziela wyrażoną w orzecznictwie Sądu Najwyższego zasadę solidarności ubezpieczonych. Jakkolwiek przepisy

prawa ubezpieczeń społecznych w swej warstwie literalnej odnoszą wysokość składek do wypłaconego wynagrodzenia, to w rzeczywistości odwołują się do takiego przełożenia pracy i uzyskanego za nią wynagrodzenia na składkę, które pozostaje w harmonii z poczuciem sprawiedliwości w korzystaniu ze świadczeń z ubezpieczenia, udzielanych z zasobów ogólnospołecznych (por. także uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 r., II UZP 2/05). Wynagrodzenie za pracę powinno zachowywać cechy ekwiwalentności do rodzaju, ilości i jakości świadczonej pracy oraz wymaganych kwalifikacji. Należy jeszcze raz wskazać, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych może kwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współżycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 r., sygn. akt III UK 7/09).

Zebrany w sprawie materiał uzasadnia w ocenie Sądu wnioski, że w dacie zawierania umowy o pracę wnioskodawczyni była już co najmniej w drugim miesiącu ciąży. Do chwili zawarcia tej umowy jedynie pomagała ojcu w prowadzeniu firmy. Ustalona kwota wynagrodzenia za pracę miała na celu - jak szczerze wyjaśnił płatnik składek - zatrzymanie córki w miejscu jej dotychczasowego zamieszkania w S.; płatnik składek nie chciał, by wyjechała z mężem do G.. W istocie zatem podstawę ustalenia określonego umową o pracę wynagrodzenia stanowiły względy nie mające jakiegokolwiek związku ze stosunkiem pracy. Należy podkreślić, iż do chwili zawarcia umowy o pracę i określenia jej warunków, wnioskodawczyni dotychczas jeszcze nie pracowała, nawet u prowadzącego działalność gospodarczą płatnika składek, w jednej osobie także i jej ojca. Do chwili zawarcia umowy o pracę jej rola ograniczała się jedynie do udzielania ojcu pomocy w prowadzeniu tej działalności. Ten stan uległ zasadniczej zmianie dopiero po zajściu wnioskodawczyni w ciążę. Zdając sobie bowiem sprawę ze stanu ciąży wnioskodawczyni, już w drugim jej miesiącu, w celu zapewnienia wnioskodawczyni świadczeń z ubezpieczenia społecznego, D. T. i T. P. nawiązali stosunek pracy. Nieprzypadkowo zatem nie tylko zawarli umowę o pracę ale także przede wszystkim wysokość wynagrodzenia określili na wyjątkowo wysokim poziomie, w zupełnym oderwaniu od wysokości wynagrodzeń innych zatrudnionych u płatnika składek wynagrodzeń, nie wyższych od kwoty 2.000 zł miesięcznie. Należy ponadto uwzględnić fakt, iż praca od 01 czerwca 2014 r. jest pierwszym stosunkiem pracy wnioskodawczyni. D. T. nie posiada zatem jeszcze jakiegokolwiek doświadczenia zawodowego. Ustalenie w tej sytuacji już na samym początku zatrudnienia wyjątkowo wysokiego i nastawionego na zatrzymanie wnioskodawczyni w dotychczasowym miejscu zamieszkania wynagrodzenia, ze względu na podnoszone przez organ rentowy, zasługujące na uwzględnienie argumenty, nie może być akceptowane. Zawarcie umowy o pracę nie było w ocenie Sądu przypadkowe. Było ono naturalną konsekwencją ciąży i chęcią korzystania w nieodległej już przyszłości z wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Wcześniej wnioskodawczyni pomagała ojcu w prowadzeniu firmy przez okres około 10 lat i strony stosunku pracy nie widziały w tym czasie potrzeby zatrudnienia ubezpieczonej. Na miejsce przebywającej na zwolnieniu lekarskim D. T. płatnik składek nie zatrudnił innego pracownika. Osobiście jak do chwili zawarcia z ubezpieczoną umowy o pracę, pomimo wskazywanych problemów zdrowotnych, z pomocą syna, T. P. prowadził działalność gospodarczą. Zatem ustalone na poziomie 9.365,00 zł. miesięcznie wynagrodzenie nie jest adekwatne do rodzaju wykonywanej przez ubezpieczoną pracy, tym bardziej, że poza formalnym tylko wykształceniem, nie posiada adekwatnego do wykonywanej pracy jakiegokolwiek doświadczenia zawodowego na stanowiskach kierowniczych.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd podziela uzasadnione okolicznościami sprawy przekonanie organu rentowego, iż zatrudnienie D. T. przez jej ojca, płatnika składek T. P., miało na celu uzyskanie wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego w okresie spowodowanej niezdolnością do pracy ciąży jak i później, w okresie urlopu macierzyńskiego. Uiszczenie w realiach rozpoznanej sprawy zaledwie 3 wyższych składek na ubezpieczenia społeczne stanowiło nadzwyczaj korzystną dla wnioskodawczyni inwestycję, gwarantującą w nieodległej, bo już od 01 września 2014 r., przyszłości, wysokie świadczenia z ubezpieczenia społecznego

Mając zatem na uwadze wskazane okoliczności, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. pozbawione dostatecznie uzasadnionych podstaw odwołanie oddalił oraz zasądził od wnioskodawczyni na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. koszty zastępstwa procesowego należne na podstawie art. 98 § 3 i 4 k.p.c. w związku z § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych

oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t.).